

§ 64 er kommen ind her i Lovforslaget, er efter mit Skjøn næsten en Wanare for dette. I Fjor tog jeg mig den Frihed at indbringe her i Thinget et Forslag, et meget moderat Forslag, til en foreløbig Alderdomsforsjorgelse, og man hørte da Udtalelser fra to af Regeringens Medlemmer om Forslaget. Mit oprindelige Forslag var, at Statskassen skulde bidrage indtil 25 D. pr. Individ i Kommunen til en Alderdomsforsjorgelsestasse, som skulde bestyres af en valgt Bestyrelse, forsaavidt der indkom i frivillige Gaver et ligesaa stort Beløb, altsaa i Alt 50 D. pr. Individ. I en Kommune, hvor der er 2,000 Indbyggere, vilde det altsaa blive 1,000 Kr. til Støtte for de gamle Arbeidere. I de fleste Kommuner vilde det blive henimod en 100 Kr. aarlig til et Par gamle Folk, og de, der kjende Forholdene i saadanne Gamles Hjem, ville vide, at det vilde være en overordentlig stor Støtte for dem. De to ærede Medlemmer af Regeringen, der udtalte sig om Forslaget, havde det imod dette, at Bidraget i Kommunerne ikke burde fremkomme ved frivillige Gaver, men burde være kommunalt Tilskud. Naar det blev kommunalt tilskud med Statstilskud, havde Regeringen Intet at indvende, saa vilde der ikke være det Mindste at sige derimod, saa var der et Grundlag til at arbejde paa, og de yttrede Intet om, at der var Noget i Veien for, at der ogsaa kunde gives Statstilskud. Efter en saadan Udtalelse fra ærede Medlemmer af Regeringen havde jeg tænkt mig, at naar der i dette Forslag skulde være Tale om en Alderdomsforsjorgelse, var det blevet en hel anden Alderdomsforsjorgelse, end den, der er kommen frem, thi det er en Fattigforsjorgelse, som her er kommen frem. Det har forundret mig at se en saadan Tilbagegang blot i et eneste Aar. Naar vi tænke os blot nogle Aar tilbage, da Finanzministeren fremsatte et Alderdomsforsjorgelsesforslag her i Folkethinget, var der ganske anderledes Offerberedvillighed. Da kunde der offres, jeg havde nær sagt utalke Millioner, om det skulde være, hvis den Lov skulde gennemføres i sin Helhed; det betænkte Regeringen sig ikke paa den Gang. I Fjor kunde der antages at være Stemning for, at Regeringen kunde ofre 1/2 Mill. Kr. til en saadan midlertidig Alderdomsforsjorgelse, i Aar er der ikke en eneste Dre. Jeg kan ikke tro, at det er Regeringens Standpunkt, men jeg tror, at Regeringen vil lade sig bevæge til at gaa videre end Lovforslaget. Jeg kan ikke tro, at de civile Ministre ere saa stærkt engagerede i de provisoriske Befæstninger, at de ikke nok have et lille Bidrag at give til saa anerkjendte moralske Forpligtelser, som

Samsundet har overfor de Gamle. Jeg tror nok, at naar de komme til at betænke sig, kunne de ikke forsvare denne Stilling, og saa faae de ogsaa Pengene dertil. Det er særlig denne Side af Forslaget, som har bevæget mig til at tage Ordet, og jeg beder undskyld, hvis jeg har talt med vel megen Varme og i vel frasse Udtryk, thi det er en Opgave, der virkelig ligger mig paa Sinde, at denne Sag kunde bringes et Hanesjed frem. Tænk engang over, hvad de Gamle have ofret for Samsundet! Hvad har Staten ikke oppebaaret ved en uretfærdig — nei, uretfærdig kan man vel ikke sige, for det er jo et virkelig Lov — men ved en aldeles ubillig Toldlov, ligesom der jo ogsaa af den aldeles Uformuende, som Jngenting har at værge for, kræves Bærnepligt lige saavel som af den Rigeste. Og hvad har ikke Samsundet ved den Ubemidlede Arbeide indvundet? Det er saa rigtigt sagt af den sidste ærede Taler, at det er Arbeidet, der skaber Værdier. Hvad vilde vore Raamaterialier være værd, dersom vi ikke havde den grove Arbeidskraft? Jeg tror nok, at den høitærede Minister selv ligesaa lidt som Andre vilde sidde saa lunt inden Døre, havde han ikke den grove Arbeidskraft udenfor. Det maa vi Alle sammen, som mangle den fysiske Arbeidskraft, erkjende, i det Mindste maa de af os, der ville se, erkjende det, at det er den grove Arbeidskraft, der væsentlig skaber Værdier. Den anden Arbeidskraft er ikke overflødig, den maa ogsaa til, men i den Grad at underkjende Betydningen af det grove Arbeide og dettes Mænd, som her gaar igjennem Forslaget, er ikke rigtigt. Saalænge disse Arbeidere have deres Arbeidsevne, ere de underkastede Konkurrencen, og det er der ingen Ting at gjøre ved, men jeg kan ikke være med til, naar de ere blevne svækkede, naar vi have taget al den Arbeidsevne, vi kunne udpresse af dem, saa at kaste dem bort og kun at give dem det, som her staar i Lovforslaget, at naar de opfyldte de og de Forpligtelser, skal det ikke komme dem til Stude paa deres borgerlige Stilling, at de efter det 60de Aar faae et „nødtørftigt“ Underhold — hvad nødtørftigt Underhold er, vide vi nok fra, naar der udbetales Bidrag af det offentlige Fattigvæsen — det kan jeg ikke være med til. Jeg vil nu haabe, at det eventuelle Udvalg vil skjære denne § 64 ud af Lovforslaget og hellere vente end at faae saadan Noget frem som dette, thi dette vilde snarere staa til Hinder for et fortsat Arbeide for at gennemføre en om end blot midlertidig Alderdomsforsjorgelse. Lad den vente, til vi se, hvorledes det gaar med Ol- og Brændevinsstatten. Jeg vil haabe, at Regeringen engang vil være